

สัญญาเลขที่ 1/2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยย่อยที่ 3

โครงการศึกษาแนวทางจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเพื่อรองรับการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านหัวทาง
หมู่ที่ 6 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

The Study of Potentials and Guidelines for Establishing Community's
Sufficiency Economy Learning Center as Part of Sustainable Community-
Based Tourism Development in Hua-Tang Village,
La-ngu District, Satun Province

ดร.สิริวิทย์ อีสโร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร คุณวิชิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๗๖๐

เลขหมู่	HC79.E5 ๗64 2562
Bib Key	440952
	30 ส.ป. 2563

สนับสนุนโดย

กองทุนวิจัยคณะวิทยาการจัดการ

(ความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย ต้นสังกัดไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

โครงการ: การศึกษาแนวทางจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านหัวทาง หมู่ที่ 6 ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

The Study of Potentials and Guidelines for Establishing Community's Sufficiency Economy Learning Center as Part of Sustainable Community-Based Tourism Development in Hua-tang Village, La-ngu District, Satun Province

นักวิจัย: สิริวิธ อีสโร และ สมพร คุณวิชิต

ระยะเวลาโครงการ: 7 เดือน (1 มีนาคม ถึง 30 กันยายน 2562)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความพร้อมของทรัพยากรชุมชนที่รองรับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และ 2) เพื่อออกแบบ เสนอแนะแนวทางพัฒนาและจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนที่รองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านหัวทาง จังหวัดสตูล สำหรับระเบียบวิธีการศึกษานี้ได้ออกแบบโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญประกอบด้วย (1) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Interview) (2) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) และ (3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 17 คน (ทั้งสมาชิกชุมชนและผู้นำชุมชน) ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนกันยายน 2562 ผลการศึกษานี้พบว่า

(1) ชุมชนบ้านหัวทางมีความพร้อมรองรับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โดยมีทรัพยากรและภูมิปัญญาจำนวนมากที่สามารถใช้เป็นแหล่งในการเรียนรู้ได้ เช่น ผลิตภัณฑ์ต้นจาก การจับกุ้งแม่น้ำ การจักสาน การทำขนม การแปรรูปอาหาร ศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงปลาในกระชัง ฯลฯ

(2) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สามารถผสานการดำเนินงานโดยใช้ต้นทุนที่มีอยู่เดิมของชุมชนในพื้นที่ 1 ไร่ ได้แก่ การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ การขุดบ่อดิน โดยจัดโซนพื้นที่ได้เป็น 8 โซน ได้แก่ โซน 1 ไม้ยืนต้น โซน 2 กระท่อมภูมิปัญญาหัวทาง โซน 3 ภูมิปัญญาแหล่งน้ำชุมชน โซน 4 ผักปลอดสารพิษ โซน 5 เลี้ยงสัตว์ และพื้นที่เชื่อมโยง ได้แก่ โซน 6 เลี้ยงแพะแบบพื้นบ้าน โซน 7 ภูมิปัญญาปุ๋ยหมักธรรมชาติ โซน 8 เลี้ยงเป็ดพื้นบ้านและโซน 9 เลี้ยงปลากระชังในคลองละงู

(3) ข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของคนในชุมชน ขั้นที่ 2 กำหนดโครงสร้างที่จำเป็นในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และขั้นที่ 3 กำหนดเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย คือ ชุมชนควรเร่งปรับภูมิทัศน์ให้เป็นโซนที่ชัดเจนและขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมด้านงบประมาณและองค์ความรู้จากหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนสามารถเป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และขยายผลรองรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน บ้านหัวทาง

Project Title: The Study of Potentials and Guidelines for Establishing Community's Sufficiency Economy Learning Center as Part of Sustainable Community-Based Tourism Development in Hua-Tang Village, La-ngu District, Satun Province

Project Investigators: Siriwit Issaro and Somporn Khunwishit

Project Period: 7 Months (March-September, 2019)

The purpose of this study is twofold. Firstly, to examine the potentials of Hua-tang Village in establishing its Sufficiency Economy Learning Center and then to propose guidelines for establishing such a learning center as part of sustainable community-based tourism development in Hua-tang Village, La-ngu District, Satun Province. Participatory Action Research (PAR) design was employed and data were collected, from March to September, 2019, using focus-group interview, participant observation and in-depth interview with 17 key informants who were members and leaders of the village. Key findings from this research are as follows:

(1) Hua-tang Village has the potentials to establish its Sufficiency Economy Learning Center. Its potentials, in the form of natural and cultural resources, livelihood and local wisdoms, that can be used as the foundations for developing such a Sufficiency Economy Learning Center include product development from Nipa palm, traditional method of prawn fishing in the La-ngu Canal, wickerwork production, traditional snacks and desserts, traditional ways of food preservation and processing, cage fish farming and etc.

(2) Based on such resources, livelihood and local wisdoms, it is proposed that Hua-tang Village's Sufficiency Economy Learning Center should be organized into 9 zones. They are: Zone 1 Perennials, Zone 2 Hua-tang Wisdom Hut, Zone 3 Traditional Ground Water Well, Zone 4 Organic Vegetables, Zone 5 Village's Livestock, Zone 6 Traditional Goat Farm, Zone 7 Organic Fertilizer Plant and Chili Garden, Zone 8 Duck Farm and Zone 9 Cage Fish Farm in La-ngu Canal. Zone 1 to Zone 5 are located in the main area of the center but Zone 6 to Zone 9 are located in nearby and outside the main center. Thus, village members should not forget to include or connect them together when designing the plan for learning activities.

(3) To develop and manage the center, it is recommended that the village undertake the following 3 simple steps. Step 1 fine tune the attitude and behavior of all village members. Step 2 organize a team for managing the center. Step 3 design learning contents and activities.

It is also recommended, for further development, the village members should redesign and improve landscape of area that will be used to build the center and seek financial and technical supports from related agencies. If the Sufficiency Economy Learning Center is planned and developed according to all these suggestions, it would not only be the central space that bring all members of the village to learn together but also serve as an important part that can support the development of sustainable community-based tourism in Hua-tang Village.

Keywords: Sufficiency Economy, Sustainable Development, Hua-Tang Village